

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๑๐ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ พิธีกร

ชื่อบันทึก พิธีกร และการจัดพิธีการแบบมีอาชีพในงานส่งเสริมการเกษตร

พิธีกร และการจัดพิธีการแบบมีอาชีพในงานส่งเสริมการเกษตร

พิธีกร คือ ผู้ดำเนินการในพิธีต่าง ๆ เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่จัดลำดับให้กิจกรรมหรือพิธีการต่าง ๆ ดำเนินการไปให้แล้วเสร็จเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยพิธีกรต้องมีการเตรียมความพร้อมดังนี้

๑ ด้านบุคลิกภาพ

การแต่งกายต้องเลือกให้เหมาะสมกับงานที่เข้าร่วม

การแต่งหน้า ทำผมให้สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับงาน

๒. การเตรียมเขียนสคริปต์

- ต้องทราบกำหนดการของงานและลำดับขั้นตอนต่างๆลงในสคริปต์
- ต้องสามารถเขียนคำกล่าวรายงาน คำกล่าวเปิดงาน และคำกล่าวรายงานที่ถูกต้องได้ และ

ทราบข้อมูลต่างๆ ของงาน ได้แก่ที่มาของกิจกรรม วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย รายละเอียดของงานและบริบทต่างๆของพื้นที่จัดงานแล้วนำข้อมูลทั้งหมดสรุปเพื่อจัดทำสคริปต์

๓. ด้านการเตรียมตัวก่อนขึ้นเวที

- ฝึกการนวดลิ้น ออกเสียงควบกล้ำ
- ทดสอบเสียงไมโครโฟนเพื่อให้ฝ่ายเครื่องเสียงระดับให้เหมาะสม
- กำหนดจุดการยืน กำหนดตำแหน่งของประธานและผู้ร่วมงานเพื่อลำดับกิจกรรมให้ราบรื่น
- ก่อนประธานมาถึงงานประมาณ ๕ – ๑๐ นาที ต้องแจ้งกำหนดการให้ผู้ร่วมงานทราบและเตรียมตัว

เข้าสู่พิธีกร

- หากประธานมาล่าช้ากว่ากำหนดการ ต้องมีการเตรียมข้อมูลบริบทพื้นที่นำเสนอระหว่างรอประธานเปิด

งาน

๔. ขณะดำเนินการบนเวที

- มีสมาธิกับงานและให้กำหนดผู้ประสานงาน ๑ คน เพื่อประสานงานทุกอย่างในพิธีการ
- มีรอยยิ้มตลอดการทำกิจกรรม
- สบตากับผู้ฟังโดยไม่ต้องเขม็งใครเป็นพิเศษ ควรกวาดสายตาไปให้ทั่วบริเวณงานไม่มองจุดใดจุดหนึ่งนานๆ และควรสบตาประธานหรือผู้ที่ถูกเชิญให้ทำกิจกรรม ต้องจดจำรายชื่อโดยไม่อ่านสคริปต์

๕. หลังจากเสร็จพิธี

- ขอบคุณประธาน แยกผู้มีเกียรติ และกลุ่มเป้าหมายผู้มาร่วมงาน
- มีการประเมินตนเอง วิเคราะห์ข้อบกพร่อง และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อแก้ไขในครั้งต่อไป

ลงชื่อ วรณย์พันธ์ บัวสงค์ และวิภารัตน์ เพชรศิริ ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๑๖ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ KM เกษตรชุมพร

ชื่อบันทึก เรื่องเล่า สู่เส้นทาง...KM พืชกรมืออาชีพของนักส่งเสริมการเกษตร

ย้อนกลับไปเมื่อปลายเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ บ่ายวันหนึ่งในวันที่ท้องฟ้าแจ่มใส ณ ห้องทำงานกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ฉันนั่งทำงานอยู่เฉยๆ คนเดียว พี่สังคม ชุมสุข หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร รวมถึงสมาชิกในห้องไปทำงานในพื้นที่กันหมด ในห้องทำงานได้ยินเพียงเสียงเครื่องปรับอากาศสีเหลืองนวล ตัวแ่งดังครี๊ดๆ อย่างสม่ำเสมอ ถ้าจะลองนับอายุอานามของเครื่องปรับอากาศตัวนี้เทียบกับคน ฉันว่าก็ใกล้เข้าสู่วัยกลางคนแล้ว กลิ่นพวงมาลัยดอกมะลิบนหิ้งพระลอยมาเบาๆ ได้กลิ่นแล้วก็พลอยทำให้ชื่นใจ

ฉันหยิบสมุดขึ้นมาเล่มหนึ่งเพื่อมานั่งเขียนทบทวนว่าในปีงบประมาณที่ผ่านมาในบทบาทของนักส่งเสริมการเกษตร ฉันได้ทำอะไรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจไปแล้วบ้าง และฉันจะพัฒนางานของฉันให้ดีขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ นี้ได้อย่างไร พอเริ่มเขียนไปได้สักพักหนึ่งก็ต้องวางปากกาลงหยุดคิดไปถึงคำพูดของน้องเปิ้ล วรณย์พันธ์ บัวสงค์ นักส่งเสริมการเกษตรผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ที่ได้กล่าวว่า “สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรของเราน่าจะมีคนที่ทำหน้าที่พืชกรได้หลายๆ คน ทั้งพืชกรภาคสนาม และพืชกรโดยเฉพาะพี่ๆ น้องๆ นักส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อจะได้มาช่วยกันในการเป็นพืชกรร่วมกับพี่ๆ ที่สำนักงานเกษตรจังหวัด พี่ว่าไหม??” ฉันสังเกตว่าในการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ในหลายๆ ครั้งที่ผ่านมาน้องเปิ้ลมีท่าทีกังวลใจอยู่เสมอว่าใครจะเป็นผู้ที่มาทำหน้าที่พืชกร และถ้าหากพืชกรที่ทำหน้าที่อยู่เป็นประจำมีการกิจหรือจำเป็นจะต้องไปราชการ ท่านเกษตรอำเภอจะมอบหมายให้ใครทำหน้าที่พืชกร หรือยิ่งไปกว่านั้นใครจะตอบตกลงเป็นพืชกรในงานนี้ ฉันรู้สึกเหมือนระเบิดลงตูมใหญ่ หัวใจของฉันถูกกระตุก คำถามนั้นวนเวียนและติดอยู่ในใจของฉันเป็นเวลาหลายวัน แต่ก็ยังไม่หาคำตอบให้กับน้องเปิ้ล ทั้งที่ตัวฉันเองก็ได้รับเกียรติให้ทำหน้าที่พืชกรและคลุกคลีอยู่กับงานพืชกรและการจัดพิธีการมาตลอดตั้งแต่เริ่มบรรจุเข้ารับราชการในปี ๒๕๕๒ คิดทบทวนไปมา ระหว่างนั้นเสียงแจ้งเตือนข้อความจากระบบของ Facebook ดังขึ้น ฉันหยิบโทรศัพท์มือถือขึ้นมาอ่านดูแล้วก็หัวใจพองโต เพราะพบว่า พี่ก๊วก คุณจิราภรณ์ หนูรัชช์ ไอศดอลท่านหนึ่งในด้านการใช้ภาษา และการเป็นพืชกรของฉันได้แวะเข้ามากดหัวใจและแสดงความคิดเห็นภาพที่ฉันโพสต์ใน Facebook พี่ก๊วกเป็นผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุราษฎร์ธานี (สวท.สุราษฎร์ธานี) ซึ่งก่อนหน้านี้พวกเราชาวเกษตรชุมพรเคยได้มีโอกาสร่วมงานกับท่านสมัยที่ท่านยังทำงานอยู่ที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดชุมพร (สวท.ชุมพร) ท่านแสดงความคิดเห็นในรูปว่า “สร้างทีมพืชกรจนแข็งแกร่ง เยี่ยมมากค่ะ” ภาพนั้นฉันโพสต์เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕ เป็นภาพของพืชกรภาคสนาม ๒ คน คือ พี่ปอ พงณีย์ รียาพันธ์ กับพี่แป้น เกษณี บุญพัตร และพืชกรภาคพิธีการ อีก ๒ คน คือ พี่ตั๋ อรรถมล ฤคดี และน้องทราย วิจารณ์ เพชรศิริ ยืนขนานทั้งสองข้างโดยมีตัวฉันยืนกั้นวงไคร้อยู่ตรงกลาง นอกจากนี้ยังมีบางส่วนของฝ่ายพิธีการที่คอยอำนวยความสะดวกให้กับพืชกรและการจัดพิธีการในการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ครั้งที่ ๑ /๒๕๖๖ ณ วัดถ้ำสนุก ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ใบหน้าของทุกๆ คนเปื้อนไปด้วยรอยยิ้ม ในนาที่นั้นเองฉันก็ยิ้มแฉ่งและหัวเราะออกมาดังๆ ฉันพบแล้ว ฉันได้คำตอบให้น้องเปิ้ลแล้ว

ลงชื่อ พรรณวดี อรุณทัต ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๑๖ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ KM เกษตรชุมพร

ข้อบันทึก สู่เส้นทาง...KM พืชกรรมอาชีพของนักส่งเสริมการเกษตร

น้องเปิ้ลทั้งคำถามไว้ให้ฉันวนเวียนอยู่หลายวัน สิ่งที่ทำให้ฉันยิ้มออกมาได้นั้นคือ จริงๆ แล้วสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรของเรามีคนที่ทำหน้าที่พิธีกรได้อยู่หลายคนเลยทั้งที่สำนักงานเกษตรอำเภอทั้ง ๘ อำเภอ และยังมีกลุ่มฝ่ายต่างๆ หลายคนผ่านมามากหลายเวที มีประสบการณ์ทั้งการทำหน้าที่พิธีกรภาคสนาม และพิธีกรภาคพิธีการในการจัดกิจกรรมงานส่งเสริมการเกษตรต่างๆ ทั้งยังเป็นกำลังที่ช่วยสนับสนุนให้การจัดงานของสำนักงานเกษตรอำเภอ และสำนักงานเกษตรจังหวัดบรรลุตามเป้าหมาย ติดอยู่ที่ว่าเราอาจไม่มีเวทีไหนที่เปิดโอกาสให้เราได้มาแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์เรื่องพิธีกรกันอย่างจริงจัง ช่วยสร้างความมั่นใจให้เราต่างหาก นั่นจึงเป็นคำถามที่เกิดขึ้นในใจอีกครั้งว่า เราจะอย่างไร หรือมีเวทีไหนที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ทำหน้าที่พิธีกรและการจัดพิธีการได้มาพบปะ แบ่งปัน แลกเปลี่ยนและเรียนรู้ร่วมกันทั้งรุ่นพี่ รุ่นน้อง ซึ่งฉันเชื่อว่าพวกเราทุกคนก็พร้อมที่จะร่วมแบ่งปันซึ่งกันและกันอย่างแน่นอน ก็เลยย้อนกลับไปคิดถึงสมัยที่บรรจุแรกๆ ฉันเองเคยได้ยินพี่ๆ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรเล่าให้ฟังถึงเรื่องการจัดการความรู้หรือ KM ว่าเป็นเวทีหนึ่งที่ทำให้คนในองค์กรได้มาคุยกัน แบ่งปันกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ซึ่งกันและกัน แต่ฉันเองก็ยังไม่แน่ใจว่าสิ่งนี้เป็นหนทางที่นำไปสู่คำตอบที่เฝ้าหวังหรือไม่ เพราะยังไม่เคยมีความรู้และประสบการณ์ในการทำ KM มาก่อนเลย

วันประชุมสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรประจำเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ เวียนมาถึง ในช่วงท้ายๆ ของการประชุม พี่ประสงค์ บุญเจริญ หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช รักษาการแทนเกษตรจังหวัดชุมพร ประธานในที่ประชุมได้สอบถามที่ประชุมว่า “ท่านใดมีวาระเรื่องเพื่อพิจารณาจะเสนอในที่ประชุมอีกหรือไม่” พอมาถึงตรงนี้ใจของฉันมันเต้นตึกตักๆ จังหวะหัวใจน่าจะแรงผิดปกติ อยากจะถามที่ประชุมเพื่อให้ร่วมกันพิจารณาเรื่อง KM สำหรับพิธีกร อยากให้เกิดการแลกเปลี่ยน แบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ในเรื่องนี้ แต่ในใจก็สั่นๆ ยังไม่กล้าที่จะพูดออกไปในทันที มีใครเคยเป็นเหมือนฉันบ้างไหมคะ รู้สึกเหมือนตัวเราเองมีสองร่างอยู่ในคนๆ เดียว แถมยังมานั่งถกเถียงกันอยู่ในใจอีก คนหนึ่งบอกเราว่า “เสนอเลย ลองสอบถามความเห็นจากที่ประชุมเลย อย่าไปกลัวจะได้สิ้นข้อสงสัย ถ้าไม่รู้จะได้มีผู้แนะนำ” อีกร่างหนึ่งตะโกนบอกเราว่า “อย่าเลย เราไม่ได้มีความรู้เรื่อง KM เลย สิ่งที่เราเข้าใจจะถูกหรือเปล่า จะเป็นไปได้หรือ ไม่ต้องเสนอหรอก” สุดท้ายดูที่ท่าว่าการประชุมใกล้จะสิ้นสุดลง ฉันตัดสินใจในท้ายที่สุด ยกมือขึ้นขออนุญาตท่านประธาน “หนูมีเรื่องขอเสนอเพื่อพิจารณาค่ะ” พี่ประสงค์เปิดโอกาสให้ฉันได้นำเสนอ ฉันจึงได้พูดออกไปว่า “อยากจะชวนทำ KM เรื่องพิธีกรค่ะ” ทางท่านหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าฝ่าย และผู้เข้าร่วมประชุมก็เห็นชอบ เห็นไหมฉันเคยบอกตัวเองแล้วว่า สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรเป็นสังคมแห่งการแบ่งปัน พวกเราพร้อมที่จะร่วมแบ่งปันซึ่งกันและกันอย่างแน่นอน พี่ประสงค์แจ้งในที่ประชุมว่า “นัดวันเลย ทำ KM ไม่เป็นเดี๋ยวก่อน” และยังมีพี่ป้อ พงณีย์ ธิยาพันธ์ พี่ตั๋ อรรถมล ฤคิตี รวมถึงพี่กิ๊ก หทัยรัตน์ สีนสวัสดิ์ ผู้ที่เคยได้ผ่านการจับไม้มาด้วยกันยังช่วยเสริมและคอยสนับสนุน ฉันรู้สึกเหมือนก้อนหินที่ถืออยู่ใน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๑๖ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ KM เกษตรชุมพร

ชื่อบันทึก สู่เส้นทาง...KM พืชที่มีอาชีพของนักส่งเสริมการเกษตร

ฉันรู้สึกเหมือนก้อนหินที่ถืออยู่ในมือเบาขึ้นมาในทันที และรู้สึกดีใจว่า “พวกเราชาวเกษตรชุมพรไม่เคยทอดทิ้งกัน” จนมาในวันนี้ฉันรู้สึกอยากจะขอบคุณผู้บังคับบัญชาทุกท่าน ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ ทุกคนในทีมเกษตรชุมพรและขอบคุณตัวเองในวันนั้นด้วย ที่ได้ก้าวข้ามความกลัว ต่อสู้กับความไม่กล้าของตัวเอง ต่อไปข้างหน้าฉันจะเป็นส่วนหนึ่งของ KM ทีมชุมพร ที่จะได้ร่วมแบ่งปันได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้พี่น้องนักส่งเสริมการเกษตรได้เป็นพืชที่มีอาชีพ เมื่อนักส่งเสริมการเกษตรเป็นมืออาชีพด้านการสื่อสาร ฉันก็เชื่อว่าพี่น้องเกษตรกรของเราจะได้รับประโยชน์เพิ่มมากขึ้นด้วยอย่างแน่นอน นั่นเพราะเพราะพวกเราตั้งใจทำงานด้วยหัวใจของนักส่งเสริมการเกษตร

จัดการความรู้ สร้างการเรียนรู้ เกษตรจังหวัดชุมพร

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร (สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๑๓ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ KM เกษตรชุมพร

ชื่อบันทึก ค้นหาหัวปลา

งานส่งเสริมการเกษตรเป็นงานที่เกี่ยวกับการให้ความรู้ทางการเกษตร แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่สนใจ ทั้ง การสอน การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมและบริการต่างๆ ของรัฐและเอกชนซึ่งต้องบูรณาการงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นงานที่อาศัยองค์ความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ ลุล่วงตามวัตถุประสงค์ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร เล็งเห็นว่า การจัดการองค์ความรู้ต้องมีระบบ สามารถพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กรได้

โมเดลปลา

ค้นหา "หัวปลา"

"หัวปลา" (Knowledge Vision- KV) คือ วิสัยทัศน์ของการจัดการความรู้ เป็นการกำหนดเป้าหมายของการจัดการความรู้ว่าดำเนินการไปเพื่อวัตถุประสงค์อะไร เช่น เพื่อพัฒนาสมรรถนะของพนักงานสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งการกำหนดวิสัยทัศน์ของการจัดการความรู้ในแต่ละประเด็นก็เปรียบเสมือนหัวปลาที่บอกทิศทางในการว่ายว่าจะเคลื่อนที่ไปทางใด โดยเป้าหมายสำคัญที่กำหนดขึ้นต้องสอดคล้อง และสนับสนุนกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ขององค์กร

พิธีกร เป็นบทบาทหนึ่งที่นักส่งเสริมการเกษตรนำมาใช้ในกระบวนการทำงาน การบรรยายให้ความรู้ การแนะนำบุคคล การพูดในที่ชุมชน ทั้งภาคสนาม ทั้งพิธีกร และพิธีกร การเป็นพิธีกรจึงต้องอาศัยประสบการณ์ การเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ทีมงานจัดการความรู้ของสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร จึงร่วมกันหาแนวทางในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดชุมพรให้เป็นพิธีกรมืออาชีพ

ระดมความคิด วางแผน แบ่งหน้าที่

คำตอขบสำหรับ KM Teams

เสนอคำตอขบของ KM Teams ต่อ CKO
เพื่อขอคำปรึกษาและข้อเสนองาน

ลงชื่อ อรกมล ฤคดี ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร (สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๑๐ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ KM เกษตรชุมพร

ชื่อบันทึก AAR พิธีกร

KM TEAM ได้จัดทำ AAR เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้พิธีกร และการจัดพิธีการแบบมืออาชีพในงานส่งเสริมการเกษตร จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุม สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

๑. ความคาดหวังก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

จำนวน (ราย)

- ✓ ได้รับความรู้ เทคนิคการเป็นพิธีกร สามารถนำไปใช้ในงานและชีวิตประจำวัน
- ✓ ได้เรียนรู้ KM
- ✓ การปรับบุคลิกภาพ
- ✓ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์
- ✓ ฝึกการเป็นพิธีกร
- ✓ การจัดการ ลำดับพิธีกร/พิธีการ
- ✓ ได้รับคำแนะนำการเป็นพิธีกรมืออาชีพ
- ✓ ไม่ได้คาดหวัง

๑๒
๖
๕
๕
๔
๒
๑
๑

๒.สิ่งที่ได้

- ✓ เทคนิคการเป็นพิธีกรและการจัดพิธีการ
- ✓ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์และได้ปฏิบัติจริง
- ✓ เทคนิคการเขียนคำกล่าวต่าง ๆ
- ✓ การนำ KM มาปรับใช้ในงาน
- ✓ แรงบันดาลใจ
- ✓ มองเห็นศักยภาพของผู้เข้าร่วม

๑๗
๑๕
๑๒
๗
๒
๑

๓.เปรียบเทียบความคาดหวังกับสิ่งที่ได้รับ

- ✓ มากกว่าความคาดหวัง
- ✓ เท่าเดิม
- ✓ น้อยกว่าความคาดหวัง

๑๘
๕
๑

๔.ข้อเสนอแนะ

- ✓ ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นเจ้าหน้าที่ต่อเนื่อง เพิ่มความสำเร็จให้องค์กร
- ✓ อยากเรียนรู้เรื่องการทาสคริป
- ✓ มีการฝึกปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น
- ✓ เพิ่มระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ ให้ทุกคนได้ฝึก เพื่อนำคำแนะนำมาพัฒนาตนเอง
- ✓ ควรมีการปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่างก่อนการฝึก
- ✓ เพิ่มการฝึกบุคลิกภาพ
- ✓ สถานที่อบรมสถานที่ค่อนข้างจำกัด
- ✓ เพิ่มเทคนิค วิธีการในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การประกวด สถานการณ์ที่ไม่คาดคิด
- ✓ ให้การบ้านเพื่อเตรียมความพร้อมในครั้งต่อไป
- ✓ ในการฝึกปฏิบัติเขียนคำกล่าว ใช้เวลามาก ให้ปรับปรุงจากตัวอย่างเดิม
- ✓ ให้แจ้งรายละเอียดเพื่อให้มีการเตรียมตัวแต่งกายในการเข้าร่วมกิจกรรม

ลงชื่อ วรรณิภา วีระวงศ์ ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ สู้ยอตนักอารักขาพืช

ชื่อบันทึก การควบคุมกำจัดศัตรูพืชกระท่อมโดยไม่ใช้สารเคมี

การควบคุมกำจัด ศัตรูพืชกระท่อม โดยไม่ใช้สารเคมี

อรกมล ฤคดี

ปลดล็อก “พืชกระท่อม” ออกจากบัญชียาเสพติด ประเภทที่ 5

เมื่อย้อนกลับไปยังปี 2564 ชาวจากแวดวงการเมือง การสาธารณสุข สื่อทุก ๆ ช่องทาง แจ้งข่าวสารการปลดล็อกพืชกระท่อมออกจากบัญชียาเสพติด สำหรับสื่อที่ประโคมข่าวความคืบหน้าของทิศทางการปลดล็อกมาเป็นระยะ ๆ นั้น กระแสบอกกลับของชาวบ้านก็ดูคึกคักไม่แพ้กันทีเดียว ในขณะที่บางคนคิดอยู่ในใจว่าจะเป็นไปได้หรือที่พืชกระท่อมจะกลายมาเป็นพืชถูกกฎหมาย เพราะสำหรับบางคนแล้ว ตลอดทั้งชีวิตที่ผ่านมา กระท่อมคือพืชผิดกฎหมาย และในที่สุดช่วงปลายปี 2564 พืชกระท่อมก็ได้รับการปลดล็อกจริง ๆ เหมือนที่ถูกฟังหลาย พืชกระท่อมที่เคยแอบปลูกไว้กิน กลายเป็นกระแสที่มาแรงในทุกพื้นที่ของประเทศไทย มีทั้งปลูกใหม่ ปลูกเพิ่ม ด้วยแรงจูงใจด้านราคาที่สูงถึงกิโลกรัมละ 1,000 บาท กระท่อมจึงกลายเป็นพืชใกล้ตัวของทุกคนในวันนี้

ประเทศไทยเคยชิงพืชกระท่อมไว้ด้วยกฎหมาย จึงไม่มีงานวิจัยทางวิชาการเกี่ยวกับพืชกระท่อมมาก่อน ข้อมูลทางวิชาการจึงน้อยมาก ต้องสืบค้นจากต่างประเทศ แต่สิ่งที่คนไทยมีอยู่ คือ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น แม้กระทั่งการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันของชาวบ้านในสภาเกษตรกรอำเภอต่าง ๆ ก็เป็นข้อมูลให้เราสืบสาว ปะติดปะต่อเรื่องราวจากคนรุ่นก่อน ๆ มาเป็นเรื่องราวบนหน้ากระดาษเพิ่มมากขึ้น

ข้อมูลทางพืชศาสตร์และเภสัชวิทยาจากแหล่งต่าง ๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ถูกสืบค้นและนำมาเป็นข้อมูลอ้างอิงในด้านสรรพคุณทางยา สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนไทย ที่มีมาแต่ดั้งเดิม ทิศทางของพืชกระท่อมด้านการเป็นพืชสมุนไพรจึงเป็นช่องทางที่ภาครัฐและภาคเอกชนนำมาใช้ต่อยอดพืชกระท่อมสู่พืชเศรษฐกิจของประเทศไทย ดังนั้นเมื่อเรากล่าวว่า กระท่อมเป็นพืชสมุนไพรที่มีสรรพคุณทางยา นั่นก็หมายถึง เราต้องคำนึงว่าพืชกระท่อมจะต้องมีความปลอดภัยเป็นอันดับแรก เกษตรกรแสวงหาวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศัตรูพืช เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับพืชปลูกของตนเอง เกษตรส่วนใหญ่มักจะคิดถึงการใส่สารเคมี ไม่ว่าจะเป็นสารเคมีป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช สารเคมีกำจัดวัชพืช เนื่องจากหาซื้อง่าย เห็นผลไว ในส่วนของการปลูกพืชกระท่อม ซึ่งเป็นพืชที่เก็บส่วนของใบมาใช้ประโยชน์ โดยการบริโภคใบสดหรือนำไปแปรรูป สุดท้ายเราล้วนกินเข้าไป หากการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชใช้ผิดวิธี ไม่ถูกต้องเหมาะสม เกิดการตกค้างในผลผลิตและสิ่งแวดล้อม เช่น ตกค้างในดิน ตามแหล่งน้ำ ซึ่งจะหมุนเวียนกลับมาสู่พืชที่เป็นอาหารของคนได้ ย่อมเกิดอันตรายทั้งต่อตัวเกษตรกรและผู้บริโภค จึงควรใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และการใช้แต่ละครั้งต้องใช้ใช้อย่างเหมาะสมด้วย

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ สุดยอดนักอารักษาพืช

ชื่อบันทึก การควบคุมกำจัดศัตรูพืชกระท่อมโดยไม่ใช้สารเคมี

ผลผลิตพืชกระท่อมที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคตอันใกล้นี้ จะทำให้เกิด การขับเคลื่อนด้านการตลาด โดยเฉพาะการสร้างมาตรฐานสินค้า การกำหนด คุณภาพของผลิต มีความสำคัญเช่นเดียวกับสินค้าทางการเกษตรชนิดอื่น ๆ เพื่อเป็นการตอบเจตย์ของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ที่กำลังแสวงหาช่องทาง การตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ จากที่กล่าวข้างต้นว่าเป้าหมายของการ ผลิตพืชกระท่อมในปีปัจจุบันเพื่อใช้ประโยชน์ในทางเภสัชวิทยา ทาง การแพทย์ ดังนั้นสำหรับพืชกระท่อมแล้วจึงไม่ควรมีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชใน กระบวนการผลิตเลย เพื่อให้เกิดแหล่งผลิตพืชกระท่อมที่สะอาด มีคุณภาพ มาตรฐาน และมีความปลอดภัยสูง สามารถแข่งขันกับตลาดทั้งในและนอก ประเทศได้

การขับเคลื่อนงาน ต่อยอดเทคโนโลยี สู่พื้นที่ต้นแบบผลิตภัณฑ์

กลุ่มอาชีพพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร มีโอกาสดำเนินโครงการผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากพืชกระท่อม เพื่อสุขภาพที่มีประสิทธิภาพและความปลอดภัยเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ร่วมกับสถาบันวิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) จึงนำข้อมูลการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานโดยไม่ใช้สารเคมี ลงพื้นที่สร้างการรับรู้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่นาร่อง 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองชุมพร อำเภอทุ่งตะโก และอำเภอพะโต๊ะ กลุ่มเกษตรกรเป้าหมายไม่น้อยกว่า 50 ราย จากการจัดทำแปลงทดสอบ และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเกษตรกรหลาย ๆ ครั้ง เกษตรกรแจ้งข้อมูลและสภาพการเข้าทำลายของแมลงศัตรูกระท่อมมาเป็นระยะ ประกอบกับการลงพื้นที่เก็บตัวอย่าง พืชกระท่อม คัดแยกใบกระท่อมร่วมกับกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน พบการเข้าทำลายของศัตรูพืช ได้แก่ แมลงศัตรูพืช จำพวกกตัญญูใบ ได้แก่ หนอนผีเสื้อ ตัวปึกแข็ง และแมลงศัตรูพืชจำพวกกตัญญูน้ำเลี้ยง ได้แก่ แมลงหวี่ขาว เพลี้ยอ่อน เพลี้ยไฟ เพลี้ยหอยเกล็ด และเพลี้ยจักจั่น แมลงจำพวกนี้ยังเป็นสาเหตุสำคัญของการแพร่กระจายเชื้อไวรัสสาเหตุโรคพืชอีกด้วย

จัดทำปฏิทินการระบาดศัตรูกระท่อมเพื่อวางแผนการ
ควบคุมศัตรูพืชล่วงหน้า ให้สอดคล้องกับช่วงเวลา
สามารถควบคุมศัตรูพืชในพื้นที่ได้อย่างทันท่วงที

เทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่เรานำไปส่งเสริมและสนับสนุน

เทคโนโลยีการผลิตถ่านชีวภาพและน้ำส้มควันไม้

การผลิตขยายสารชีวภัณฑ์

การใช้กับटकแสงไฟล่อแมลง

การใช้สารธรรมชาติปิโตรเลียมออยล์ หรือไวท์ออยล์

การหมักสำรวจและเก็บศัตรูพืชมาทำลาย

ลงชื่อ อรกมล ฤคดี ผู้เขียน

ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ สูดยอนักอารักขาพืช

ชื่อบันทึก การควบคุมกำจัดศัตรูพืชกระท่อมโดยไม่ใช้สารเคมี

เทคโนโลยีการผลิตถ่านชีวภาพและน้ำส้มควันไม้ สืบเนื่องจากในปี 2564 กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร โครงการ ศึกษาการจัดการดิน ปุ๋ย และน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ศึกษาการใช้ถ่านชีวภาพจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ผลที่ได้จากการจัดทำแปลงทดสอบสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ เนื่องจากถ่านชีวภาพสามารถกักเก็บความชื้นทำให้ลดความถี่ในการรดน้ำลง มีปุ๋ยละลายช่วยตรึงปุ๋ยทำให้ใส่ปุ๋ยเคมีน้อยลง ปรับพีเอชของดินบริเวณรอบทรงพุ่มได้ จึงนำเทคโนโลยีนี้มาต่อยอดใช้ในการส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรที่ผลิตพืชกระท่อม เพราะในการเผาถ่านชีวภาพจะได้รับผลพลอยได้เป็นน้ำส้มควันไม้ เป็นที่ทราบกันดีว่าน้ำส้มควันไม้มีคุณสมบัติในการป้องกัน และขับไล่แมลงศัตรูพืชได้หลายชนิด นอกจากนี้กลุ่มอารักขาพืชและเกษตรกร ศึกษาการใช้พืชสมุนไพรที่มีในชุมชนนำมาผสมน้ำส้มควันไม้ เช่น หางไหล หนอนตายหยาก บอระเพ็ด ยาเส้น เป็นต้น จากผลการทดลองนำไปใช้สามารถป้องกันและขับไล่แมลง โดยเฉพาะแมลงหวี่ขาว เพลี้ย และกลุ่มของผีเสื้อได้เป็นอย่างดี

ปี 2564 นายประสงค์ บุญเจริญ หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรและทีมงานร่วมกันออกแบบเตาเผาถ่านชีวภาพที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย เกษตรกรทำได้ด้วยตนเอง และผลิตถ่านชีวภาพที่มีคุณภาพ นำไปใช้ในแปลงปลูกทุเรียนได้ แต่เตาชุดนี้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการผลิตน้ำส้มควันไม้

นำเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์

ปี 2565 นำเทคโนโลยีการผลิตถ่านชีวภาพมาใช้ในการกระบวนการผลิตพืชกระท่อมที่มีมาตรฐาน และปลอดภัย จึงนำเตาเผาแบบไบโอ-รีทอร์ต มาผลิตถ่านชีวภาพใส่ในดินเพื่อปรับสภาพดิน เป็นที่อยู่อาศัยของจุลินทรีย์ กักเก็บน้ำ และธาตุอาหาร ดูดซับโลหะหนักในดิน และนำน้ำส้มควันไม้ที่ได้มาใช้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชกระท่อมแทนการใช้สารเคมี

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ สูดยอดนักรักขาพืช

ชื่อบันทึก การควบคุมกำจัดศัตรูพืชกระท่อมโดยไม่ใช้สารเคมี

การผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา บิวเวอเรียและเมตตาไรเซียม

กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนการใช้ชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช ลดการใช้สารเคมี ลดต้นทุนการผลิต โดยมี ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชทำหน้าที่ผลิตหัวเชื้อสารชีวภัณฑ์สนับสนุนให้สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อให้บริการแก่เกษตรกรทั่วประเทศ กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ส่งเสริมและ ฝึกปฏิบัติขยายสารชีวภัณฑ์อย่างง่ายแก่เกษตรกรมาอย่างต่อเนื่อง กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชกระท่อมก็เช่นกัน สามารถนำ ความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง นำชีวภัณฑ์ไปใช้ โดยยึดหลัก ใช้ถูกที่ ถูกเวลา ในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งเกษตรกรสามารถนำเชื้อราบิวเวอเรียและเมตตาไรเซียมไปใช้ในการควบคุมกำจัดแมลงศัตรูพืชกลุ่มเพลี้ยอ่อน เพลี้ยไฟ แมลงหวี่ขาว และหนอนผีเสื้อได้

การใช้กับดักแสงไฟล่อแมลงกลางคืนมาทำลาย จากข้อมูลศัตรูพืชที่พบในพืชกระท่อม ของกลุ่มเกษตรกร พบกลุ่มด้วง เช่น แมลงจิ้งหรีด ด้วงกุกหลาบ แมลงพลัด (แมลงบุ๋นหลวง) และกลุ่มผีเสื้อ เช่น ผีเสื้อหนอนกระทู้ ผีเสื้อหนอนทอใบ หนอนบู่ หนอนร่าน เป็นต้น ซึ่ง แมลงทั้งสองกลุ่ม ตัวเต็มวัยจะออกหากินในเวลากลางคืน การใช้กับดักแสงไฟล่อแมลง จึงเป็นวิธีการที่ช่วยให้เกษตรกรล่อตัวเต็มวัยมาลงกับดักและนำไปทำลายได้ สามารถ ช่วยตัดวงจรการระบาดของศัตรูพืชได้อีกวิธีหนึ่ง

การใช้สารธรรมชาติบีโตรีเลียมมอยล์ หรือไวทอยล์ บีโตรีเลียมมอยล์ เป็นผลพลอยได้จากการสกัดน้ำมันบีโตรีเลียม และไวทอยล์เป็นสารเคมีสังเคราะห์ ที่นำมาใช้ป้องกันกำจัดศัตรูพืช จัดอยู่ในกลุ่มวัตถุอันตรายชนิดที่ 2 กลุ่มเดียวกับ สารสกัดสะเดา และเชื้อจุลินทรีย์ที่ใช้ป้องกันกำจัดศัตรูพืช (บีที ไวรัสเอ็นพีวี เชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย และ เชื้อราเมตตาไรเซียม) เมื่อเราฉีดพ่นโดนตัวของแมลงศัตรูพืช มอยล์จะอุดรูหายใจของแมลง และดูดความชื้นในตัวแมลง ทำให้แมลงตาย นอกจากนี้ยังทำลายไข่มดที่ฝังตัวของแมลงบางชนิด เช่น เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอย ไรแดง รวมทั้งไปเคลือบ ไขของแมลงทำให้ไข่ไม่ฟัก มีผลทำให้ผีเสื้อวางไข่น้อยลงด้วย นอกจากนี้ยังมีรายงานว่าบีโตรีเลียมมอยล์ หรือไวทอยล์ สามารถป้องกันกำจัดโรคพืชบางชนิดได้ เช่น โรคราแป้ง โรคราดำ เป็นต้น การใช้บีโตรีเลียมมอยล์ หรือไวทอยล์ ไม่เป็น อันตรายต่อผู้บริโภคก็จริง แต่หากใช้ผิดวิธี ผิดเวลา ก็เป็นอันตรายกับพืชได้เช่นกัน เช่น ไม่ควรใช้ความเข้มข้นเกิน 1% หรือ ผสมสารที่มีส่วนผสมของคอปเปอร์ หรือกำมะถัน เนื่องจากอาจเกิดความเป็นพิษต่อพืช และไม่ควรรใช้ในช่วงสภาพอากาศ แบบฟ้าปิด หรือฝนจะตก เนื่องจากจะทำให้น้ำมันระเหยช้า ใบกระท่อมอาจไหม้ได้

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ สูดยอนักอารักขาพืช

ชื่อบันทึก การควบคุมกำจัดศัตรูพืชกระท่อมโดยไม่ใช้สารเคมี

การหมั่นสำรวจและเก็บศัตรูพืชมาทำลาย

เป็นวิธีที่ประหยัดต้นทุน แต่เกษตรกรต้องสละเวลาลงแปลงปลูกระดาก เพื่อสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืช แล้วนำมาวิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกใช้วิธีการจัดการที่เหมาะสม โดยในเบื้องต้นเมื่อสำรวจพบ การเก็บศัตรูพืชไปทำลายทันทีเป็นวิธีที่รวดเร็วที่สุด เช่น หนอนผีเสื้อ เพลี้ยอ่อน เพลี้ยหอย แต่ถ้าเราสังเกตพบเพียงร่องรอยการทำลาย เกษตรกรส่วนใหญ่เรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง เช่น หลายท่านจะทราบว่าร่องรอยการกัดกินใบแห้ง ถ้าไม่พบหนอน ประกอบกับสภาพแวดล้อมก่อนพบการทำลายมีฝนตก สันนิษฐานว่าอาจเป็นกลุ่มของด้วงกินใบที่ออกหากินเวลาพลบค่ำ หรือหอยทาก ดังนั้นในเวลา กลางคืน เกษตรกรควรเข้าสำรวจแปลงเพื่อตอบสมมุติฐานของตนเอง และป้องกันกำจัดต่อไป

วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชกระท่อมโดยไม่ใช้สารเคมี มีหลากหลายวิธีให้เกษตรกรเลือกใช้ หรือนำไปใช้ร่วมกัน ซึ่งต้องอาศัยความใส่ใจ ความเป็นคนช่างสังเกต ความขยันอดทน ความรับผิดชอบ ความสม่ำเสมอของตัว เกษตรกรบางครั้งอาจต้องมีการลองผิดลองถูกและเรียนรู้ เพื่อนำมาปรับใช้ เพราะสภาพพื้นที่ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ในปัจจุบันการมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนข้อมูลกันก็มีความสำคัญ เช่น สามารถเตือนการระบาดของศัตรูพืชในพื้นที่ใกล้เคียง ส่งผลให้มีการป้องกันได้ทัน ท่วงที หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ในการผลิตพืชกระท่อมต่อไปได้

อรกมล ฤคดี : เขียน
กลุ่มอารักขาพืชและทีมวิจัยพืชกระท่อม : ภาพ

ลงชื่อ อรกมล ฤคดี ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๕ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ สูดยอดนักรักชาพิช

ชื่อบันทึก ผลการทดสอบการใช้ Biochar ในทุเรียน

ผลการทดสอบการใช้ Biochar ในทุเรียน

ถ่านชีวภาพ คือ วัสดุที่อุดมด้วยคาร์บอน ผลิตจากชีวมวล วัสดุเหลือใช้จากการเกษตร นำมาผ่านกระบวนการเผาไหม้ที่มีการควบคุมอุณหภูมิ และอากาศ เรียกว่า การแยกสลายด้วย ความร้อน (Pyrolysis) อุณหภูมิระหว่าง 300 – 700 องศาเซลเซียส ซึ่งคุณสมบัติของถ่านชีวภาพ มีความเป็นต่างสูง มีรพุนตามธรรมชาติเมื่อใส่ลงในดินทำให้แก้ไขความเป็นกรดของดิน เป็นที่อยู่ของจุลินทรีย์ในดิน ดูดซับปุ๋ย ดูดซับความชื้นในดิน ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของปุ๋ยให้สูงขึ้น

จากคุณสมบัติจึงนำเทคโนโลยีถ่านชีวภาพ (Biochar) มาส่งเสริมให้เกษตรกรนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตเป็นถ่านชีวภาพ ด้วยรูปแบบเตาเผาของจังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่สามารถทำให้เกษตรกรเข้าใจ เข้าถึง ผลิตเองได้

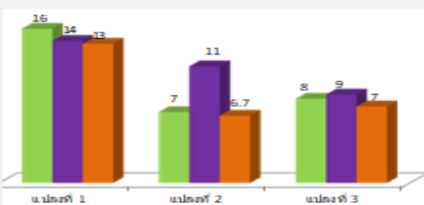
จากการทดสอบการใช้ Biochar ในทุเรียนอายุ 3-5 ปี ตั้งแต่ปี 2564 จนถึงปัจจุบัน ตามกรรมวิธี 3 กรรมวิธี ในแปลงทดลองเดิม คือ

- 1.การใช้ปุ๋ยตามวิธีเกษตรกร
- 2.การใช้ถ่านชีวภาพร่วมกับการใช้ปุ๋ยตามวิธีเกษตรกร
- 3.การใช้ถ่านชีวภาพร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

จากการดำเนินงานทดสอบการใช้ Biochar ในทุเรียน ปี 2564 เกษตรกรเจ้าของแปลง ทั้ง 3 แปลง มีความต้องการรู้ว่าการนำถ่านชีวภาพมาใช้ศึกษาในแปลงทุเรียนแล้วผลจะเป็นอย่างไร ถ่านชีวภาพสามารถกักเก็บน้ำ กักเก็บปุ๋ย ตามคุณสมบัติของถ่านชีวภาพหรือไม่ พบว่า เกษตรกรทั้ง 3 ราย ยอมรับในคุณสมบัติ เพราะสามารถต้นทุนปุ๋ยเคมีได้ สามารถเก็บความชื้นได้ ทำให้ลดค่าน้ำค่าไฟ จากการสอบถามและจัดเก็บข้อมูลการเจริญเติบโต ทุก 3 เดือน

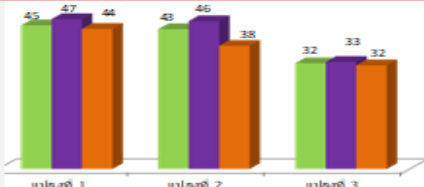
เจ้าของแปลง	กรรมวิธีที่ ๒ ลดต้นทุนได้ (บาท/ไร่/ปี)	กรรมวิธีที่ ๓ ลดต้นทุนได้ (บาท/ไร่/ปี)	รวม (บาท/ไร่)
นายนิมิตร ชูเกิด	๒,๘๒๐	๖๒๖	๓,๔๔๖
นายอรรถพล กล่อมพรัง	๘๒๐	๕๗๕	๑,๓๙๕
นายวิบูลย์ สุทธิ	-	๒๒๐	๒๒๐

กราฟที่ ๒ พื้นที่ทรงพุ่ม

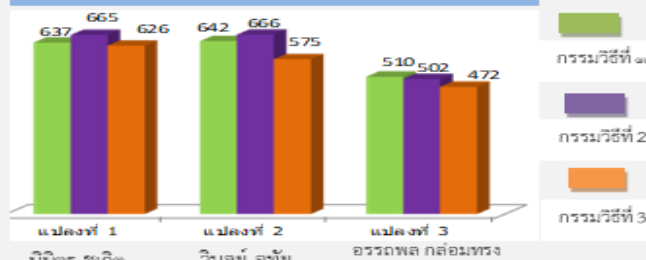
พื้นที่ทรงพุ่ม พบว่ากรรมวิธีที่ 2 มีความต่างเพิ่มขึ้นสูงสุดในแปลงที่ 2 และ 3 และกรรมวิธีที่ 1 และ 3 ค่ามีความต่างที่เพิ่มขึ้นใกล้เคียงกันทั้ง 3

กราฟที่ ๓ ขนาดเส้นรอบวงลำต้น (เส้นติเมตร)

ขนาดเส้นรอบวงลำต้น พบว่ากรรมวิธีที่ 2 ในแปลงที่ 2 ขนาดเส้นรอบวง ค่าความต่างเพิ่มขึ้นสูงสุด และกรรมวิธีที่ 1 และ 3 มีความต่างที่เพิ่มขึ้นใกล้เคียงกันทั้ง 3 กรรมวิธี

กราฟที่ ๑ การเจริญเติบโตด้านความสูง (เซนติเมตร)

การเจริญเติบโตด้านความสูง พบว่ากรรมวิธีที่ 2 มีค่ามากที่สุด แปลง 1 และ 2 กรรมวิธีที่ 1 และ 3 มีค่าความต่างที่เพิ่มขึ้นใกล้เคียงกันทั้ง 3 กรรมวิธี

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๕ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ สูดยอดนักรักษาพืช

ชื่อบันทึก ผลการทดสอบการใช้ Biochar ในทุเรียน

ผลการทดสอบการใช้ Biochar ในทุเรียน

ในปี 2565 ได้ดำเนินงานทดสอบการใช้ (Biochar) ในทุเรียนต่อเนื่อง คือการจัดเก็บข้อมูลการเจริญเติบโต ทุกๆ 3 เดือน และมีการใส่ถ่านชีวภาพตามกรรมวิธีเดิม(จากการเริ่มต้นงานทดลอง ใส่ถ่านชีวภาพ ปี ละ 1 ครั้ง บริเวณทรงพุ่มของต้นทุเรียน) ซึ่ง ปี 2565 ต้องใส่ถ่านชีวภาพเพิ่มมากขึ้นตามพื้นที่ทรงพุ่มที่เพิ่มขึ้น (ปริมาณถ่านชีวภาพที่ใส่ อัตรา 1 ตันต่อ 1 ไร่) การผลิตถ่านชีวภาพเกษตรกรเจ้าของแปลงทดลอง เป็นผู้ผลิตถ่านชีวภาพเอง จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ของตนเอง

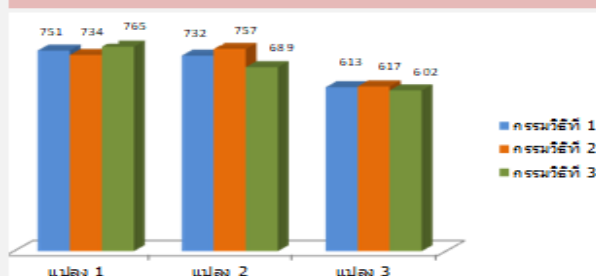
อัตราการใช้ถ่านชีวภาพ

แปลง	อายุ ทุเรียน (ปี 64)	ปี 2564	ปี 2565	ปริมาณ เพิ่มขึ้น (กก.)
นายนิมิตร ชูเกิด	5	48	78	30
นายวิบูลย์ อุทัย	4	30	48	18
นายอรรถพล กล่อมทรง	3	24	42	12

ต้นทุเรียนที่ใส่ถ่านชีวภาพ จำนวน 6 ต้น

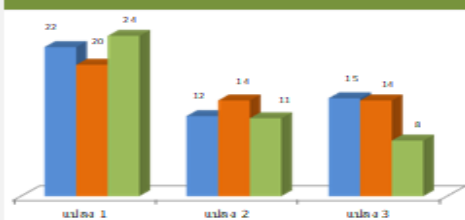
ผลจากการจัดเก็บข้อมูลการเจริญเติบโต ปี 2565

กราฟที่ ๑ การเจริญเติบโตด้านความสูง (เซนติเมตร)

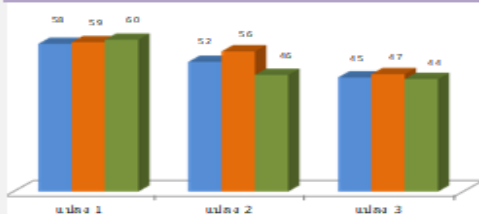
การเจริญเติบโตด้านความสูง พบว่าทุกกรรมวิธีในแต่ละแปลงมีความสูงไม่แตกต่างกัน

กราฟที่ ๒ พื้นที่ทรงพุ่ม

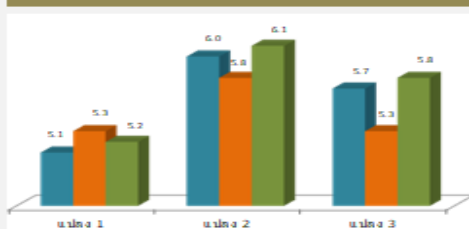
พื้นที่ทรงพุ่ม พบว่ากรรมวิธีที่ 3 มีค่าความต่างเพิ่มขึ้นสูงสุดในแต่ละแปลงที่ 1 และกรรมวิธีที่ 2 ค่าความต่างเพิ่มขึ้นสูงสุดในแปลงที่ 3

กราฟที่ ๓ ขนาดเส้นรอบวงลำต้น (เซนติเมตร)

ขนาดเส้นรอบวงลำต้น พบว่ากรรมวิธีที่ 3 ในแปลงที่ 1 ขนาดเส้นรอบวง ค่าความต่างเพิ่มขึ้นสูงสุด และกรรมวิธีที่ 2 ค่าความต่างเพิ่มขึ้นสูงสุด ในแปลงที่ 2 และ 3

กราฟที่ ๔ ค่าพีเอช (PH)

ค่าพีเอช พบว่า กรรมวิธีที่ 3 มีค่าพีเอชที่มากกว่ากรรมวิธีที่ 1 และ 2 ในแปลงที่ 2 และ 3 ซึ่งมีค่าพีเอชเป็นกลาง ส่วนแปลงที่ 1 กรรมวิธีที่ 2 มีค่าพีเอชมากกว่ากรรมวิธีที่ 1 และ 3

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๕ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ สูดยอดนักรักชาพืช

ชื่อบันทึก ผลการทดสอบการใช้ Biochar ในทุเรียน

ผลการทดสอบการใช้ Biochar ในทุเรียน

จากผลเปรียบเทียบการเจริญเติบโตของต้นทุเรียน ปี 2564 และ 2565 พบว่า ต้นทุเรียนมีการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นทั้งด้านความสูง ขนาดเส้นรอบวงลำต้น และขนาดทรงพุ่ม ประกอบกับค่า PH อยู่ในระดับกรดอ่อนถึงปานกลาง แสดงให้เห็นว่าการใส่ถ่านชีวภาพทำให้ทุเรียนเจริญเติบโตดี แต่อาจจะไม่มีความแตกต่าง ทั้ง 3 แปลง แต่ค่า PH ไม่ลดลงในระดับที่เป็นกรด

ขนาดพื้นที่ทรงพุ่ม

เส้นรอบวงลำต้น

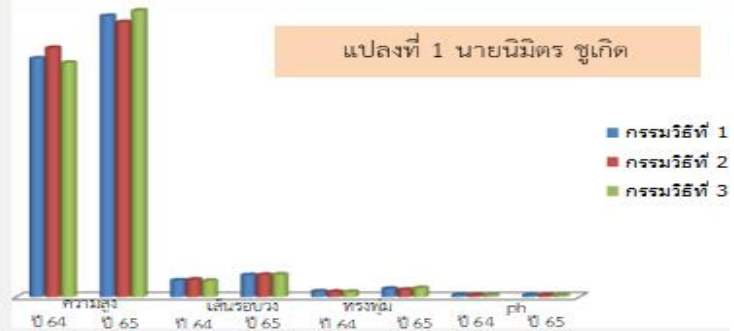
ความสูง

การเจริญเติบโต

กราฟเปรียบเทียบการเจริญเติบโตของทุเรียน ปี 2564 และ 2565

แปลงที่ 1 นายนิมิตร ชูเกิด

แปลงที่ 2 นายวิบูลย์ อุทัย

แปลงที่ 3 นายอรรถพล กล่อมทรง

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๕ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ สุดยอดนักรักชาพืช

ชื่อบันทึก ผลการทดสอบการใช้ Biochar ในทุเรียน

ผลการทดสอบการใช้ Biochar ในทุเรียน

ขณะเริ่มดำเนินการงานการทดลองการใช้ Biochar ในทุเรียน อายุทุเรียนยังไม่สามารถให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ แต่เข้าปี 2565 มีแปลงทดลองของนายนิมิตร ชูเกิด ที่มีผลผลิตเกิดขึ้น ได้มีการเก็บเกี่ยวในวันที่ 5-13 มิถุนายน 2565 กรรมวิธีที่ 1 จำนวน 6 ลูก และ 2 จำนวน 23 ลูก (เฉลี่ยน้ำหนัก 3 กิโลกรัมต่อลูก) รวม 87 กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 80 บาท รายได้ 6960 บาท

สำหรับผลผลิตเป็นการเก็บเกี่ยวปีแรก มีผลผลิตไม่ครบทุกกรรมวิธี จึงต้องมีการเก็บข้อมูลผลผลิตในปี 2566 ต่อไป

จากประสบการณ์การจัดทำแปลงทดลองการใช้ Biochar ในทุเรียน ทำให้ทราบว่าต้องคัดเลือกเกษตรกรที่มีใจ พร้อมที่เรียนรู้งานวิจัยไปด้วยกัน แต่สิ่งที่จะทำให้การทำงานดำเนินงานได้ต้องมีการวางแผน เข้าใจ ต้องมีข้อมูลของเทคโนโลยีที่ถูกต้องชัดเจน พร้อมทั้งจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ สร้างความสัมพันธ์ความเป็นกันเองกับเกษตรกร ให้เข้าใจ เข้าถึง งานวิจัย ที่เกษตรกรต้องเรียนรู้ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนผลที่เกิดขึ้น เพื่อนำผลการทดลองมาเผยแพร่สู่สาธารณชนต่อไป

โดย นางสาวน้ำฝน ลือขจร
 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
 กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

ลงชื่อ น้ำฝน ลือขจร ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร
(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๕ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ พิธีกรมีอาชีพ

ชื่อบันทึก คำกล่าวต้อนรับ จากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

คำกล่าวต้อนรับ

งานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) ปี ๒๕๖๖

วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖

ณ กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด ม.๑ ต.ทุ่งควาวัด อ.ละแม จ.ชุมพร

โดย นายสมชาย คงจันทร์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งควาวัด

.....

เรียน ท่านสุนทร จอมเมือง นายอำเภอละแม ท่านณรงค์ เพชรพิศาล เกษตรอำเภอละแม

ท่านมานพ ตัวดี กำนันตำบลทุ่งควาวัด และผู้มีเกียรติทุกท่าน

กระผม นายสมชาย คงจันทร์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งควาวัด รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสต้อนรับทุกท่านที่มาร่วมงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) ปี ๒๕๖๖ในวันนี้

กระผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่สำนักงานเกษตรอำเภอละแม ได้มาจัดกิจกรรม ณ กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัดแห่งนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง และมีการดำเนินกิจกรรม ผลิตและรวบรวมผลผลิตกล้วยหอมทองเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชน ซึ่งเป็นศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอละแม

ในโอกาสนี้ กระผมขอต้อนรับทุกท่านที่มาร่วมงาน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านจะได้รับความสะดวกสบายในการร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ กระผมในนามตัวแทนชาวตำบลทุ่งควาวัด ขอให้ทุกท่านเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ และหวังว่าจะได้มีโอกาสต้อนรับทุกท่านในครั้งต่อไป

ลงชื่อ วรณิภา วีระวงศ์ ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร
(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๕ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ พิธีกรมีอาชีพ

ชื่อบันทึก คำกล่าวรายงาน จากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

คำกล่าวรายงาน

งานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) ปี ๒๕๖๖

วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖

ณ กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด ม.๑ ต.ทุ่งควาวัด อ.ละแม จ.ชุมพร

โดย นายณรงค์ เพชรพิศาล เกษตรอำเภอละแม

.....

เรียน ท่านสุนทร จอมเมือง นายอำเภอละแม ท่านนายกสมชาย คงจันทร์ ท่านมานพ ดีวงศ์ ท่านนันทน์ ต.ทุ่งควาวัด และผู้มีเกียรติทุกท่าน

กระผม นายณรงค์ เพชรพิศาล เกษตรอำเภอละแม ในนามของคณะผู้จัด งานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) ขอขอบพระคุณท่านประธาน ท่านสุนทร จอมเมือง นายอำเภอละแม ที่ให้เกียรติมาเป็นประธานในวันนี้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดร่วมกันจัดกิจกรรมวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) ประจำปี ๒๕๖๖ เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้เข้ามาเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตใหม่ๆ ช่องทางการตลาด ข้อมูลข่าวสาร การเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับพื้นที่ ตลอดจนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกร รวมทั้งนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาซึ่งเป็นตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งจากภาครัฐและเอกชน โดยมีเกษตรกรเป้าหมาย ๓๐ คน สำหรับการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ มีกิจกรรมทั้งหมด ๓ ฐานเรียนรู้ ได้แก่ ๑. การผลิตกล้วยหอมทองเพื่อการส่งออก ๒. การจัดการผลผลิตก่อนการส่งออก และ ๓. การแปรรูป นอกจากนี้ยังมีนิทรรศการจากหน่วยงานต่างๆ รวมถึงการจำหน่ายสินค้าชุมชนจากกลุ่มเกษตรกรและองค์กรต่างๆ ในอำเภอละแม

ในโอกาสนี้ ขอขอบคุณท่านประธาน ท่านนายอำเภอละแมที่ให้เกียรติสละเวลามาเป็นประธานในการจัดงานครั้งนี้ ขอขอบคุณครับ

ลงชื่อ วรรณภา วีระวงศ์ ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร
(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๕ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ พิธีกรมีอาชีพ

ชื่อบันทึก คำกล่าวเปิดงาน จากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

คำกล่าวเปิดงาน

งานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) ปี ๒๕๖๖

วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖

ณ กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์ ม.๑ ต.ทุ่งควาต์ อ.ละแม จ.ชุมพร

โดย นายสุนทร จอมเมือง นายอำเภอละแม

.....

เรียน ท่านณรงค์ เพชรพิศาล เกษตรอำเภอละแม ท่านสมชาย คงจันทร์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งควาต์
ท่านมานพ ตัวดี กำนันตำบลทุ่งควาต์ และผู้มีเกียรติทุกท่าน

กระผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับเกียรติมาเป็นประธานในการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้น
ฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) ๒๕๖๖ ในวันนี้

การดำเนินการของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเป็นกลไกสำคัญของกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่พี่น้องเกษตรกรที่หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง
ทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าหมาย เนื่องจากสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบันมีการ
เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ราคาปัจจัยการผลิตสูง และมีการแข่งขันด้านการตลาดสูง ทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ ใน
ขณะเดียวกันเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ยังมีการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตร ตลอดจนโอกาสในการเข้าถึง
ข้อมูล แหล่งทุน ทรัพยากรและการตลาดได้น้อย ทำให้การผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

จากปัญหาดังกล่าว รัฐบาลจึงมีนโยบายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ผ่านศูนย์
เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งมีบทบาทในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับสินค้าหลัก
และเหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ โดยผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีจากหน่วยงานราชการ และภูมิปัญญาของเกษตรกรมา
ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

ในโอกาสนี้ กระผมขอขอบคุณทุกท่านประธาน ทุกหน่วยงาน ที่ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมในวันนี้ และขอให้การ
จัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

.....

ลงชื่อ วรรณิภา วีระวงศ์ ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร (สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๖ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

ชื่อบันทึก ขั้นตอนการจัดการความรู้

ขั้นตอนการจัดการความรู้

ความรู้จำแนกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) และความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge)

- **ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน** คือ ประสบการณ์ ทักษะ พรสวรรค์ เทคนิค การทำงานที่สั่งสมมาจนชำนาญไม่มีในตำรา
- **ความรู้ที่ชัดเจน** คือ ความรู้ที่สามารถจับต้องได้ เช่น หนังสือ เอกสาร รายงาน ซีดี เทป เป็นต้น

เมื่อเทียบความรู้ ๒ ประเภทแล้ว พบว่า อัตราความรู้ที่ฝังอยู่ในคนมากกว่าความรู้ที่ชัดเจนเป็น อัตราส่วน ๘๐:๒๐ คงพอทราบคร่าว ๆ แล้วว่า ความรู้คืออะไร มีกี่ประเภท ตอนนี้จะขอเล่าถึงวิธีการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ให้บุคลากรสามารถนำความรู้นั้นมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ในปี ๒๕๔๙ เมื่อสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติมาวางระบบเรื่องนี้ให้สำนักงาน ก.พ.ร. ทำให้ส่วนราชการมีการจัดการความรู้ตามขั้นตอนที่เป็นระบบ โดยเริ่มจาก

ขั้นตอนที่ ๑ การบ่งชี้ความรู้

หน่วยงานต้องสำรวจความรู้ที่บุคลากรจำเป็นต้องใช้เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมาย โดยสำรวจว่า เราต้องการความรู้อะไร และมีอยู่เพียงพอหรือไม่

ขั้นตอนที่ ๒ การสร้างและแสวงหาความรู้

เมื่อสำรวจแล้วเห็นว่าความรู้ที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ก็ต้องไปแสวงหามาเพิ่มเติมให้ได้ครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ

เมื่อได้ความรู้มาเพียงพอแล้ว ก็นำมาจัดหมวดหมู่ให้ชัดเจน และจัดเก็บไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้ง เอกสาร หนังสือ เทป วีซีดี เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๔ การประมวลและกลั่นกรองความรู้

ต้องนำความรู้ที่จัดเก็บเป็นหมวดหมู่ไว้แล้วมาทบทวน กลั่นกรอง ให้มีความทันสมัย

ขั้นตอนที่ ๕ การเข้าถึงความรู้

ต้องมีการจัดช่องทางเผยแพร่ความรู้ทางช่องทางต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าถึงความรู้ได้สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง

ขั้นตอนที่ ๖ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้

จัดกิจกรรมให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น กิจกรรมชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice หรือ Cop.), การสอนงาน (Coaching) และระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๗ การเรียนรู้

กำหนดให้บุคลากรในองค์กรต้องใช้ KM เข้ามาช่วยในการทำงานเพื่อผลงานที่มีประสิทธิภาพ โดย อาจกำหนดเป็นนโยบาย จากผู้บริหารขององค์กรก็ได้

ขั้นตอนต่าง ๆ ทั้ง ๗ ขั้นตอนนี้ เมื่อลงมือปฏิบัติจริง ๆ ต้องใช้เวลาพอสมควร โดยเฉพาะในขั้นตอนที่ ๗ เป็นขั้นตอนที่ต้องการให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจริงจัง นั่นก็คือ บุคลากรทุกคนต้องทำงานโดยมี KM อยู่ในสายเลือด โดยการทำงานที่ต้องใช้องค์ความรู้ที่ถูกต้อง ทันสมัย ครบถ้วน มาประกอบการ ปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบทุกเรื่อง แล้วงานที่ออกมาก็จะเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด หรือ ไม่เกิดความผิดพลาดเลย

ลงชื่อ ประสงค์ บุญเจริญ ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร (สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๖ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

ชื่อบันทึก การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กระบวนการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ตัวเราและกลุ่มสนทนาได้เติบโตในองค์ความรู้ ความคิด จิตใจไป
พร้อมกัน ในห้วงเวลาสั้นๆที่เราได้ เรียนรู้ ร่วมกันเป็นทีม สิ่งที่น่าสนใจได้ผ่านพ้นภายใต้บรรยากาศของการเปิดรับแบบไม่มี
อคติ ตั้งใจฟังแม้กระทั่งจังหวะเว้นวรรค และเสียงของลมหายใจ พร้อมคิดไตร่ตรองโดยใช้สติปัญญาพยายามทำความเข้าใจถึง
กระบวนการอันนำมาซึ่งการแสดงออกนั้นๆสิ่งที่ได้รับจึงละเอียดไปด้วย ความรู้ทั้ง ๔ ระดับ คือ Know-What , Know-
How , Know-Why และ Care-Why ที่ ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช ได้สรุปเอาไว้ว่า

Know-What

เป็นความรู้เชิงทฤษฎีล้วนๆ เปรียบเสมือนความรู้ของผู้จบปริญญามาหมาดๆเมื่อนำเอาความรู้เหล่านี้ไปใช้
งาน ก็จะได้ผลบ้าง ไม่ได้ผลบ้าง

Know-How

เป็นความรู้ที่มีทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงบริบท เปรียบเสมือนความรู้ของผู้จบปริญญา และมีประสบการณ์การ
ทำงานระยะหนึ่ง เช่น ๒-๓ ปี ก็จะมีความรู้ในลักษณะที่รู้จัก ปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อม หรือบริบท

Know-Why

เป็นความรู้ในระดับที่อธิบายเหตุผลได้ว่า ทำไมความรู้นั้นๆ จึงใช้ได้ผลในบริบทหนึ่ง แต่ใช้ไม่ได้ผลในอีก
บริบทหนึ่ง

Care-Why

เป็นความรู้ในระดับคุณค่า ความเชื่อ ซึ่งจะเป็นแรงขับเคลื่อนมาจากภายในจิตใจ ให้ต้องกระทำสิ่งนั้นๆเมื่อ
เผชิญสถานการณ์

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร (สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๖ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ สูดยอนักอารักขาพืช

ชื่อบันทึก ไฟทอปธอร่าในทุเรียน

ไฟทอปธอร่าในทุเรียน
โรคที่เกิดจากเชื้อรา ไฟทอปธอร่า (Phytophthora)

ทุเรียนเป็นเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย เป็นผลไม้ส่งออกที่สำคัญของไทย และเป็นสินค้า ส่งออกอันดับ ๑ ในกลุ่มผลไม้ไทยที่ส่งออก ไปยังตลาดทั่วโลก โดยมีตลาดหลักที่สำคัญ คือ จีน ฮองกง และเวียดนาม โดยสามารถจำแนกกลุ่มทุเรียนและ ผลิตภัณฑ์ส่งออกได้ ๔ รายการ ได้แก่ ทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง ทุเรียนอบแห้ง และทุเรียนกวน เป็นต้น ทุเรียนเป็นพืชที่มีแมลงรบกวนและมีความอ่อนแอมีแมลงศัตรูพืชเข้าทำลาย ตั้งแต่ระยะแรกของการเจริญเติบโตจนกระทั่งให้ผลผลิต โรคของทุเรียนที่พบส่วนมากได้แก่ โรครากเน่าโคนเน่า, โรคผลเน่า, โรคใบติดและใบไหม้, โรคจุดสนิม, โรคราสีชมพู, โรคใบไหม้ เป็นต้น

โรครากเน่าโคนเน่าของทุเรียน เกิดจากเชื้อรา PHYTOPHTHORA PALMIVORA (BUTLER) BUTLER เป็นปัญหาในการผลิตทุเรียนอยู่จนถึงปัจจุบัน บางปีที่สภาพแวดล้อมมีฝนตกชุกยาวนาน ความชื้นในอากาศสูง การป้องกันกำจัดโรคด้วยวิธีการเดิมไม่สามารถปฏิบัติได้ ส่งผลให้เกิดการระบาดรุนแรงและต้นทุเรียนตายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเกษตรกรชาวสวนทุเรียนในภาคตะวันออกและภาคใต้ของประเทศไทย เกษตรกรเรียกตามอาการที่มองเห็น เช่น โรครากเน่า โรคโคนเน่า แต่ในความเป็นจริง เชื้อไฟทอปธอร่า สามารถก่อให้เกิดอาการโรคได้ทุกส่วนของต้นพืช ตั้งแต่รากที่อยู่ใต้ดิน ลำต้นและใบ ไปจนถึงบนผลทุเรียน ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่เชื้อแพร่กระจายเข้าทำลายในต้นพืช ดังนั้น เพื่อไม่เกิดความสับสนในสาเหตุของการเกิดโรคและครอบคลุมอาการต่างๆบนต้นพืชเมื่อเข้าไปดูหน้าเนื้อไม้ที่โคนลำต้น ก็จะเห็นว่าเนื้อเยื่อชั้นในถัดจากเปลือกนอกของลำต้น ซึ่งเป็นส่วนที่เรียกว่า ท่อน้ำของต้นพืช (xylem) ถูกทำลาย เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำ นี่คือนิสัยที่เราเรียกว่า อาการ “โรคโคนเน่า” จึงเข้าทางรากของต้นทุเรียน เมื่อเชื้อเข้าสู่ต้นทุเรียนได้แล้ว ก็จะขยายพันธุ์เข้าสู่ระบบท่อน้ำในลำต้น ทำให้เชื้อไฟทอปธอร่า แพร่กระจายไปทั้งต้น เริ่มจากราก ทำให้เกิดอาการ “รากเน่า” เมื่อเชื้อโรคขึ้นสู่ลำต้น ทำให้เกิดอาการ “ลำต้นเน่า” แล้วลุกลามไปสู่ยอด ทำให้เกิดอาการ “ยอดเหี่ยว” และ “ใบร่วง” ดังนั้น โรคไฟทอปธอร่าในทุเรียน จึงเป็นโรคที่เป็นทั้งระบบต้น ด้วยเหตุที่โรคไฟทอปธอร่าในทุเรียน เป็นโรคที่ป้องกันกำจัดยากที่สุด

การป้องกันกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าของทุเรียนที่เกษตรกรนิยมใช้ในปัจจุบัน ได้แก่การใช้สารเคมี คือ ฟอสฟอรีนทางใบ ฉีดสารเคมีเข้าลำต้น และ หากเปลือกลำต้นบริเวณแผลเน่า แล้วทาด้วยสารเคมี แม้กระนั้น ก็เป็นเพียงการรักษาโรคได้เพียงชั่วคราว หรือเป็นการยืดเวลาให้ต้นทุเรียนที่เป็นโรคทรุดโทรมช้าลง เนื่องจากเป็นวิธีการที่สะดวกและได้ผลรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีการใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา เป็นต้น

ตั้งแต่ระยะแรกของการเจริญเติบโตจนกระทั่งให้ผลผลิต โรคของทุเรียนที่พบส่วนมากได้แก่ โรครากเน่าโคนเน่า, โรคผลเน่า, โรคใบติดและใบไหม้, โรคจุดสนิม, โรคราสีชมพู, โรคใบไหม้, โรคราแป้ง เป็นต้น

โรครากเน่าโคนเน่าของทุเรียน เกิดจากเชื้อรา Phytophthora palmivora (Butler) Butler เป็นปัญหาในการผลิตทุเรียนอยู่จนถึงปัจจุบัน บางปีที่สภาพแวดล้อมมีฝนตกชุกยาวนาน ความชื้นในอากาศสูง การป้องกันกำจัดโรคด้วยวิธีการเดิมไม่สามารถปฏิบัติได้ ส่งผลให้เกิดการระบาดรุนแรงและต้นทุเรียนตายเป็นจำนวนมาก

ลงชื่อ ภาณุพงษ์ ชลชลา ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๖ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ สุดยอดนักอารักขาพืช

ชื่อบันทึก เกษตรแม่นยำ

ปุ๋ยแม่นยำ

ปาล์มน้ำมัน

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การทำการเกษตรแบบแม่นยำ เป็นการทำการเกษตรบนพื้นฐานแนวความคิดที่ว่า สภาพแวดล้อมบริเวณรอบพื้นที่เพาะปลูก เช่น ดิน น้ำ ลม แสงแดด ชนิดพืช ที่มีความแตกต่างกัน มีผลต่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตของพืชที่ปลูก แม้จะอยู่ภายในพื้นที่เพาะปลูกเดียวกันก็ตาม

เทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นเทคโนโลยีที่เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการการผลิต ซึ่งการจัดการธาตุอาหารพืชอย่างเหมาะสมเฉพาะพื้นที่ ถือเป็นพื้นฐานของการทำการเกษตรแม่นยำ ที่จะช่วยเสริมสร้างให้ต้นพืชมีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ แข็งแรง ส่งผลให้ต้านทานต่อการเข้าทำลายของศัตรูพืชทั้งโรคและแมลง โดยควรมีการตรวจวิเคราะห์ดินหาปริมาณธาตุอาหาร และความเป็นกรดเป็นด่างของดิน แล้วทำการปรับปรุงดินและให้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จะช่วยให้เกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดต้นทุนต่อหน่วยการผลิตได้

สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอทุ่งตะโก ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบการใช้ปุ๋ยอย่างแม่นยำ เพื่อสร้างความแข็งแรงและทนทานต่อศัตรูพืช โดยดำเนินการในพืชปาล์มน้ำมัน นางพริภรณ์ เกิดบางกา เกษตรกรตำบลช่องไม้แก้ว อำเภอทุ่งตะโก มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๕ ไร่ จำนวน ๒ แปลงที่ ๑ กำหนดให้เป็นแปลงการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และแปลงที่ ๒ เป็นการใช้ปุ๋ยตามวิธีของเกษตรกร

วิธีดำเนินการ

- เก็บตัวอย่างดิน และใบปาล์มน้ำมัน ทางใบที่ ๑๗ เพื่อตรวจวิเคราะห์หาปริมาณธาตุอาหารก่อนการใส่ปุ๋ย โดยส่งตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์หาลมบัตินฐานของดิน เช่น ความเป็นกรด-ด่าง อินทรีย์วัตถุ ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ โพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้ แคลเซียมที่แลกเปลี่ยนได้ แมกนีเซียมที่แลกเปลี่ยนได้ ความต้องการปุ๋ย เป็นต้น พร้อมคำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช
- นำผลวิเคราะห์ดิน และใบปาล์มน้ำมัน มาคำนวณหาปริมาณปุ๋ยที่จะต้องใช้ใน ๑ ปี โดยจากผลการวิเคราะห์ดิน และใบปาล์มน้ำมัน พบว่า ในดินมีปริมาณธาตุอาหารไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม อยู่ในระดับต่ำ pH 4.8 จึงแนะนำให้เกษตรกรใส่ปุ๋ย ดังนี้
 - ปุ๋ยสูตร 14-7-35 อัตรา ๕ กก./ต้น/ปี แบ่งใส่ปีละ ๒ ครั้ง
 - ปุ๋ยสูตร 21-0-0 อัตรา 1 กก./ต้น/ปี แบ่งใส่ปีละ ๒ ครั้ง
 - ปุ๋ยสูตร 0-0-60 อัตรา 2 กก./ต้น/ปี แบ่งใส่ปีละ ๒ ครั้ง
 - โดโลไมท์ อัตรา ๕ กก./ต้น/ปี
 - โบรอน อัตรา 100 กรัม/ต้น/ปี

ลงชื่อ ขวาร์ตน์ พรหมศิลา ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๖ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ สุดยอดนักอากรักขาพืช

ชื่อบันทึก เกษตรแม่นยำ

3. ติดตามผลการจัดทำแปลง และเก็บข้อมูลปริมาณผลผลิตทั้ง 2 แปลง เพื่อเปรียบเทียบปริมาณผลผลิต และต้นทุนการผลิต ของแปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และแปลงการใช้ปุ๋ยตามวิธีของเกษตรกร

ผลการดำเนินงาน

จากการเก็บข้อมูลปริมาณผลผลิต และต้นทุนการผลิต ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนสิงหาคม 2565 พบว่า

แปลงที่ 1 แปลงใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

มีปริมาณผลผลิตรวม 13,022 กิโลกรัม เฉลี่ย 217.03 กิโลกรัม/ไร่

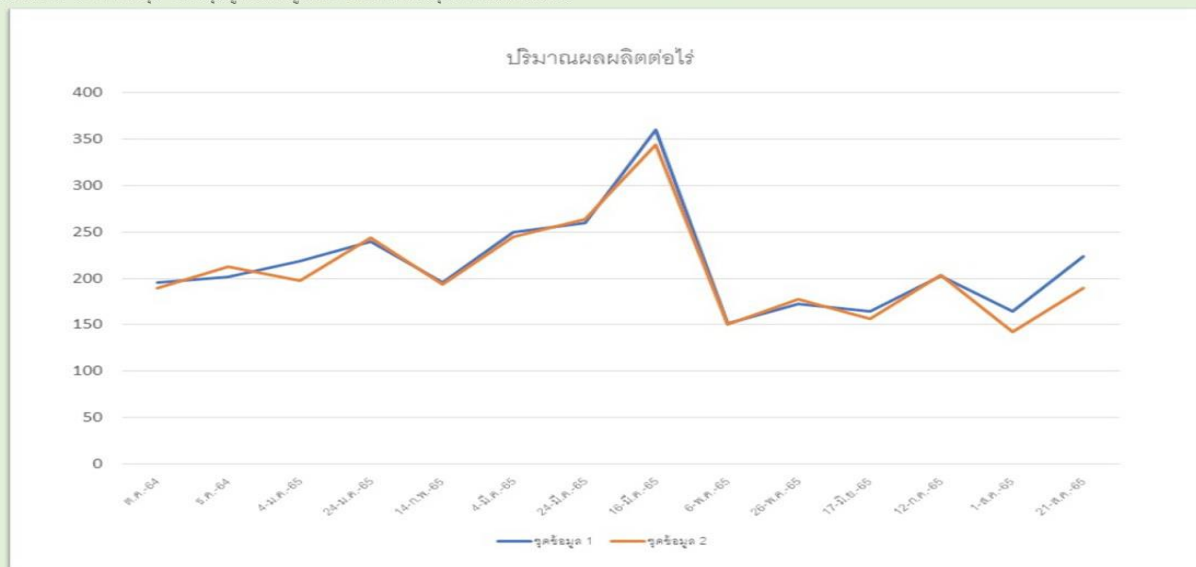
มีต้นทุนการผลิตรวม 31,259.8 บาท เฉลี่ยไร่ละ 6,251.96 บาท

แปลงที่ 2 แปลงใช้ปุ๋ยตามวิธีของเกษตรกร

มีปริมาณผลผลิตรวม 12,545 กิโลกรัม เฉลี่ย 209.08 กิโลกรัม/ไร่

ต้นทุนการผลิตรวม 22,310 บาท เฉลี่ยไร่ละ 4,462 บาท

จากข้อมูลสรุปได้ว่า ในระยะเวลา 8 เดือน ตั้งแต่เดือนเดือนมกราคม - เดือนสิงหาคม 2565 แปลงที่เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น 7.95 กิโลกรัม/ไร่ แต่มีต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงการปรับเปลี่ยนวิธีการใช้ปุ๋ย และปริมาณธาตุอาหารในดิน ปริมาณการใช้ปุ๋ยจึงเพิ่มขึ้น ประกอบกับ ราคาแม่ปุ๋ย และปุ๋ยสูตรเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น

ปัญหา/อุปสรรค

1. ปี พ.ศ. 2565 ราคาปุ๋ยค่อนข้างสูง ทำให้ต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมีเห็นความแตกต่างไม่ชัดเจน
2. ผลของการลดต้นทุนเรื่องการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินยังไม่ชัดเจน เนื่องจากเป็นช่วงการปรับเปลี่ยนทำให้ต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมียังคงสูง เนื่องจากเป็นช่วงการปรับธาตุอาหารในดิน แต่ในระยะยาวคิดว่าน่าจะดีขึ้น
3. เนื่องจากราคาปุ๋ยสูงขึ้น ทำให้ปรับเปลี่ยนจากการใช้แม่ปุ๋ย มาใช้ปุ๋ยสูตรใกล้เคียงแทน

วิทยากร : พงษ์มดีลา : เรือน
 วิทยากร : วิชา : วิชา
 สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

ลงชื่อ ภูวรัตน์ พรหมศิลา ผู้เขียน

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๘ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

ชื่อบันทึก การเขียนเรื่องเล่า ด้วยเทคนิคการเล่าเรื่อง (Story telling)

การเขียนเรื่องเล่า ด้วยเทคนิคการเล่าเรื่อง (Story telling) “การเล่าเรื่อง (Story telling)” เป็นการบอกเล่าเรื่องราวความรู้ต่างๆ ที่อยู่กับตัวบุคคล (Tacit knowledge) จากประสบการณ์การดำเนินชีวิต เรื่องที่ซาบซึ้งประทับใจ หรือได้จากการศึกษา การทำงานที่สั่งสมเป็นทักษะแนวปฏิบัติที่ดี หรือจากพรสวรรค์ ให้บุคคลอื่นฟัง เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานของตนเองได้ โดยไม่ต้องเสียเวลาเริ่มต้นศึกษาในเรื่องนั้นๆ ใหม่โดยกระบวนการเล่าเรื่องนี้จะจัดเป็นเครื่องมือ ด้านการจัดการความรู้ที่สามารถจัดเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่สัมผัสไม่ได้ ซึ่งการถ่ายทอดเรื่องราวสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น รูปแบบการเขียนเรื่องเล่า การเล่าเรื่องผ่านสื่อต่าง (คลิป์วิดีโอ สไลด์นำเสนอ) เป็นต้น

หลักการและแนวทางการเขียนเรื่องเล่า

การเขียนเรื่องเล่าเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งทุกคนสามารถเขียนได้ดีโดยมีการฝึกฝน จนเกิดประสบการณ์ของแต่ละบุคคล เมื่อฝึกฝนมาก ทักษะ/เทคนิคการเขียนจะมากขึ้นตาม โดยมีรูปแบบที่ไม่เหมือนใครและไม่มีใครเหมือน สำหรับหลักการและเทคนิคขั้นตอนในการเขียนเรื่องเล่ามีรายละเอียด ดังนี้

๑ หัวใจของเรื่อง เป็นข้อที่ควรให้ความสำคัญอันดับแรก ซึ่งเป็นประเด็นที่เราจะสื่อสารกับผู้อ่าน

ในเรื่องเล่าเรื่องนี้ว่าคืออะไร และยังเป็นตัวช่วยกรองว่าเหตุการณ์ไหนที่เราควรจะได้เข้ามาในเรื่องโดยลักษณะหัวใจของเรื่องที่ตี ควรเป็นประเด็นใหม่ที่ผู้คนไม่เคยรับรู้มาก่อนและกระพือกว้าง

๒ โครงเรื่อง (Plot) สรุปเรื่องราวทั้งหมดของเรื่องเล่าอย่างย่อ ซึ่งควรมี ๓-๔ บรรทัด หรือ ๓-๔ ประโยค

๓ การเดินเรื่อง ไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับเวลาตามโครงเรื่องเสมอไป สามารถสลับไปมาได้ แต่

หัวใจสำคัญอยู่ที่การอนุญาตให้เรื่องราวหรือเหตุการณ์เป็นตัวเล่าเรื่อง ไม่ใช่ให้เราเป็นคน

ตัดสินเรื่องราวที่เล่า ซึ่งจะทำให้เรื่องเล่ามีพลัง

หลักการสำคัญของการเขียนเรื่องเล่า

การเขียนเรื่องเล่าถ้ามีองค์ประกอบที่ครบถ้วน เรื่องเล่านั้นจึงจะน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงเรื่องราว เข้าใจประเด็นของเรื่องเล่านั้นตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่มีคำถามเกิดขึ้น เมื่ออ่านจบ โดยองค์ประกอบของการเขียนเรื่องเล่า มี ๔ ประการ สำหรับการเขียนเรื่องเล่าให้ดี องค์ประกอบสำคัญมีดังนี้

- **การปูพื้น** ทำให้เรื่องเล่ามีพลังในการนำเสนอโดยมี ๒ ลักษณะใหญ่ๆ คือ การเกริ่นนำเป็นการบอกว่าเรื่องที่เล่านี้จะเกี่ยวกับอะไร และการสร้างฉาก เป็นการให้ฉากของเรื่องราวว่าเรื่องเกิดขึ้นที่ไหน สถานการณ์เช่นใดก่อนการนำเสนอตัวละคร
- **แนะนำตัวละคร** ตัวละครไม่ควรเปิดตัวพร้อมกัน ควรเปิดตัวทีละตัว จะทำให้เรื่องน่าติดตาม ซึ่งการเปิดตัวละครนั้นไม่มีรูปแบบที่ตายตัว โดยหลักการสำคัญคือแนะนำตัวละครแต่พอสมควรแล้วเดินเรื่องไปเรื่อยๆ ที่สำคัญเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ตัวละครพบเจอต้องมีความสำคัญ หรือมีปมขัดแย้ง ซึ่งมักใส่เข้ามาตอนกลางเรื่อง หลังจากปูเรื่องราว และแนะนำตัวละครเสร็จแล้ว

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

(สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๒๘ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ KM เกษตรจังหวัดชุมพร

ข้อบันทึก การเขียนเรื่องเล่า ด้วยเทคนิคการเล่าเรื่อง (Story telling)

• **จุดเด่นของเรื่อง (Highlight)** หรือปมขัดแย้ง(Tension) มีความสำคัญต่อเรื่องเล่ามาก เป็นส่วนที่ทำให้คนอ่านชวนติดตามหรือลุ้นเป็นระยะ และเอาใจช่วยตัวละครให้พ้นฝ่าอุปสรรคไปได้ในท้ายเรื่อง แต่ไม่ควรมีมาก และไม่ควรเกิน ๒-๓ เหตุการณ์สำคัญ

• **ส่วนสรุป หรือคลี่คลายเหตุการณ์** ไม่จำเป็นต้องสรุปท้ายเรื่องเสมอไป หรือสรุปเป็นข้อๆ แต่ต้องหาบทสรุปที่รับกับหัวใจของเรื่อง โดยการสรุปที่ดี ควรสรุปด้วยเรื่องราวสั้นๆ แสดงให้เห็นการคลี่คลายของเหตุการณ์ หรือปมขัดแย้งที่ได้ขมวดปมไว้ และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือผู้เขียนต้องสรุปให้เป็นบทเรียนของชีวิต เพื่อให้ผู้อ่านนำไปใช้เป็นกรณีศึกษาได้

เทคนิคการเขียนเรื่องเล่า

- การถ่ายทอดเรื่องราว ควรบอกเล่าด้วยภาษาและสไตล์การเขียนที่เข้าใจง่าย การย่อหน้า และการเขียนในแต่ละย่อหน้า หลักการสำคัญคือ แต่ละย่อหน้าต้องมีความเดียวกันทั้งย่อหน้า และไม่ควรเกิน ๗-๑๐ ประโยคหรือบรรทัด
- การเขียนโดยใช้บทสนทนาในการดำเนินเรื่องต้องสร้างภาพให้คนอ่านได้รับรู้ไปพร้อมกันว่าใครทำอะไรอยู่ คำพูดแต่ละคำ ใครเป็นคนพูด พูดในอารมณ์และสถานการณ์อย่างไร ต้องอธิบายท่าทางให้ชัดเจน
- การเขียนบรรยายฉาก ตัวละคร เหตุการณ์และเรื่องราว ต้องให้คนอ่านเห็นว่าเกิดอะไร (What) เกิดขึ้นกับใคร (Who) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ซึ่งเป็นการบรรยายลักษณะตามที่เกิดขึ้นจริง และที่สำคัญการเขียนเชิงคุณภาพต้องบรรยายเชิงคุณภาพหรือเรื่องราวเหตุการณ์ (Narration) เชิงคุณภาพที่จะอธิบายว่าเป็นอย่างไร (How) และอธิบายให้รู้ถึงเบื้องหลังเหตุการณ์หรือที่มาที่ไปของเหตุการณ์ว่า ทำไม (Why) จึงเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น
- วิธีการสรุปประเด็น เชื่อมต่อ หรือส่งต่อประเด็นในแต่ละตอน ต้องสรุปให้ได้ว่า เรื่องเล่านี้มีความสำคัญต่อหัวใจหรือประเด็นหลักของเรื่องอย่างไร
- การเปิดเรื่อง ต้องเป็นเรื่องราว เหตุการณ์ หรือฉากที่สะท้อนให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง หรือประเด็นหลักของเรื่อง
- หากมีการอ้างอิงข้อมูลจากเว็บไซต์ หนังสือหรือจากแหล่งอื่นๆ ควรระบุแหล่งที่มาอย่างชัดเจน ควรระมัดระวัง ในการพาดพิงถึงบุคคล หน่วยงาน ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหาย
- วิธีการสรุปและทิ้งท้าย เป็นส่วนสำคัญที่สุดเท่ากับส่วนขึ้นต้นก็ว่าได้ โดยหลักการส่วนนี้จะนำเสนอข้อเสนอมันที่เราคิดว่าเป็นไปได้ หรือเป็นส่วนที่แสดงความคิดเห็นของทั้งเรื่องที่เขียน

สรุปได้ว่า “การเขียนเรื่องเล่า ถ้ามีการวางโครงเรื่องที่กำหนดองค์ประกอบชัดเจน จะเป็นตัวกำหนดทิศทางการเขียนไม่ให้หลงประเด็น เนื้อหาจะเรียงลำดับความสำคัญและเชื่อมโยงกัน อีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งคือต้องตอบตัวเองให้ได้ว่า เรื่องที่เขียนมีวัตถุประสงค์ในการเขียนเพื่ออะไร ซึ่งวัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบการนำเสนอ การใช้ภาษา และลักษณะของเนื้อหาโดยประโยชน์ที่ได้รับจากการเขียนเรื่องเล่า จะทำให้เราได้ผ่อนคลาย ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ไตร่ตรองความคิดที่ผ่านมาว่าเราคิดอย่างไรกับสิ่งที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ไปอีกขั้น และเก็บไว้เป็นความรู้ เป็นตำนานแห่งความภาคภูมิใจ”

ที่มา :

เอกกนก พนาดำรง

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพมหานคร

ลงชื่อ ประสงค์ บุญเจริญ ผู้เขียน

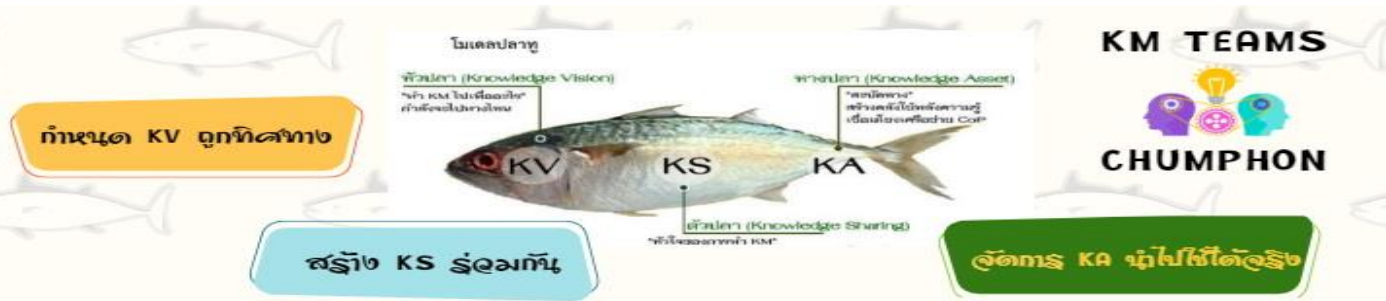
จัดการความรู้ สร้างการเรียนรู้ เกษตรจังหวัดชุมพร

ใบความรู้ KM เกษตรจังหวัดชุมพร (สินทรัพย์ความรู้ :knowledge Asset)

วันที่ ๓๐ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๖

งานที่ปฏิบัติ KM เกษตรชุมพร

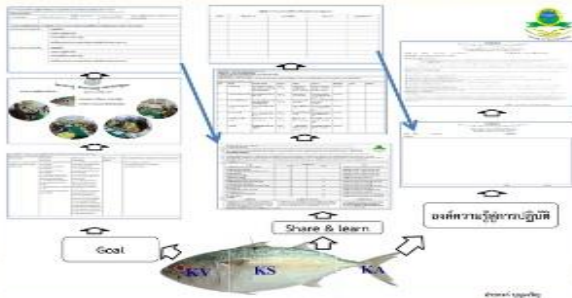
ชื่อบันทึก ปฏิทิน KS

หลังจากการระดมความคิดของแต่ละกลุ่ม/ฝ่าย ภายในสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร เพื่อกำหนด เป้าหมาย (KV) ของการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ ในแผนปฏิบัติการของกรมส่งเสริมการเกษตร ในวันนี้ KM Teams ของสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ร่วมกันเปิดองค์ความรู้ เสริมสร้างมุมมอง เรื่อง "ทำอะไรไม่ทำให้ KV หลงทิศ" โดยได้รับคำแนะนำจาก นายประสงค์ บุญเจริญ ประธานคณะทำงานโครงการ การจัดการความรู้ (KM) ของบุคลากรในหน่วยงาน

นายประสงค์ บุญเจริญ หัวหน้ากลุ่มอำนวยการฯ ปรึกษาราชการแทนเกษตรจังหวัดชุมพร

"ทำอะไรไม่ทำให้ KV หลงทิศ"

กำหนดเป้าหมายงานให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของ กรมส่งเสริมการเกษตร โดยแต่ละกลุ่ม/ฝ่าย ร่วมกัน กำหนดเป้าหมาย จากนั้นดำเนินการถอดองค์ความรู้ ทั้งความรู้เชิงประจักษ์และความรู้ฝังลึก เพื่อค้นหา องค์ความรู้ที่นักส่งเสริมการเกษตรจะสามารถนำไป พัฒนางานให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายได้ แล้วนำ องค์ความรู้นั้นๆ มาจัดทำแผนการจัดการความรู้ และ กำหนดปฏิทินแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ปฏิทินแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) จังหวัดชุมพร เป็นเวทีที่คณะทำงาน KM Teams มีความคิดเห็นตรงกันว่า มีความเหมาะสมในการนำองค์ความรู้ที่จำเป็นในงานส่งเสริมการเกษตร มาร่วมแลกเปลี่ยนกันระหว่างบุคลากรฝ่ายบริหาร นักส่งเสริมการเกษตรในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ โดยกำหนดแผนจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 1 ในวันพฤหัสบดี ที่ 16 มีนาคม 2566 ณ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร โดยมีกิจกรรมดังนี้

การเขียนแผน ฯ
โดย
กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

Plant Doctors
โดย
กลุ่มอารักขาพืช

การตรวจสอบใบสำคัญ
โดย
ฝ่ายบริหาร

การจัดทำข้อมูลเอกภาพ (ทุเรียน,มะพร้าว)
โดย
กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

การขับเคลื่อนเครือข่าย YSF
โดย
กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

อรกมล ฤกษ์ดี, น้าฝน สือขจร และพจณีย์ ธิยาพันธ์ : 30 มกราคม 2566

ลงชื่อ อรกมล ฤกษ์ดี ผู้เขียน